

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Організаційна поведінка та лідерство»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма «Адміністративний менеджмент»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Ралко Олександра Сергіївна
alexandra-ralko@hotmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3951>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація до курсу

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення індивідуально-психологічних характеристик особистості, її мотивації та ставлення до різних складових трудового процесу, вертикальних і горизонтальних комунікацій та міжособистісних стосунків, тенденцій організаційного розвитку та реакцій на зміни, що дасть можливість ідентифікувати, розуміти та прогнозувати людську поведінку в конкретних ситуаціях.

Основними завданнями викладання навчальної дисципліни є: ознайомити майбутніх менеджерів з термінологією, понятійним апаратом дисципліни «Організаційна поведінка та лідерство» і забезпечити його засвоєння студентами; озброїти студентів системою знань у сфері теоретичних, методичних, інформаційних основ дисципліни; навчити майбутніх менеджерів формувати систему адаптації та розвитку персоналу в організації; команди та командну взаємодію; навчити розробляти систему винагородження в організації; систему оцінки персоналу організації; систему цінностей, які підтримують здійснення місії організації та мотивують працівників до її досягнення; забезпечити зацікавленість студентів в активній навчальній та науково-дослідній роботі.

2. Набуття компетентностей

Компетентності	Зміст
Загальні компетентності	
ЗК2	Підходи до формування структури командної взаємодії
ЗК4	Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді.
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК1	Вміння обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів
СК2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани
СК3	Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного само менеджменту
СК4	Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації
СК5	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі

	управління
СК6	Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми
СК8	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом
СК9	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію
СК10	Здатність управляти організацією та її розвитком

3. Програмні результати навчання

ПРН	Зміст
ПРН 6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
ПРН 7	Організовувати та здійснювати комунікації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті
ПРН 9	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами
ПРН 10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач
ПРН 11	Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу
ПРН 12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)
ПРН 15	Вміти аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації

4. Розподіл годин

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна
Кількість годин	10	20	90

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські /самостійна робота)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ				50
Тема 1 Поняття «організаційна поведінка». Групова динаміка як основа формування організаційної поведінки	2/4/16	знати: - основні результати поновітніх дослідженнях менеджменту; - управління процесами комунікацій в групі (команді); - діловий етикет в комунікативній поведінці; - особливості командних ролей з	<i>Підготовка до лекцій</i> (попередне ознайомлення з презентацією та друкованими і електронними джерелами, розділами підручників). <i>Виконання завдання на практичних заняттях</i> (в	<i>Виконання та здача індивідуальних завдань.</i> <i>Модульна тестова робота.</i> <i>Самостійна робота з вказаними друкованими і електронними</i>
Тема 2. Командний підхід для формування еталонної моделі організаційної поведінки. Ключові принципи формування команд	1/2/10			
Тема 3. Моделі	1/2/10			

командної роботи		точки зору різних концепцій.	групі та	джерелами.
Тема 4. Підходи до формування структури командної взаємодії	1/3/10	вміти: - оцінювати згуртованість групи (команди); - застосовувати переконуючу модель спілкування; - використовувати групові та командні комунікації; - застосовувати активні методи командної роботи, - налагодити ефективну взаємодію в рамках проектної команди, проводити групові тренінги для налагодження командної взаємодії	Виконання самостійної роботи(самостійно).	
Модуль 2 ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОМАНДИ				50
Тема 5. Гуманістична парадигма концепції лідерства	2/4/10	знати: - основні підходи до управління розвитком команди;	<i>Підготовка до лекції(поперед не ознайомлення з презентацією та</i>	<i>Виконання та здача індивідуальних завдань.</i>
Тема 6. Технології ефективної комунікації в малих групах	1/2/10	- принципи побудови системи оцінювання персоналу;	друкованими і електронними джерелами, розділами підручників).	<i>Модульна тестова робота.</i>
Тема 7. Роль менеджера у розвитку організації	1/2/14	- основи розподілу завдань та делегування повноважень.	Виконання завдання на практичних заняттях(в групі та самостійно).	<i>Самостійна робота – робота з вказаними друкованими і електронними джерелами.</i>
Тема 8. Сучасні тенденції лідерства	1/2/10	вміти: - побудувати роботу відділу на основі принципів високоефективної команди для досягнення високих результатів роботи; - створити систему індивідуального та загальноорганізаційного оцінювання	Виконання самостійної роботи(самостійно).	

		роботи персоналу за категоріями; - побудувати ефективну систему розподілу завдань за індивідуальними та загальноорганізаційними цілями.		
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Студент повинен здавати усі роботи у заплановані терміни. За роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, знижується бал. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (лікарняний) і дозволяється у терміни до закінчення наступного модульного контролю
Політика щодо академічної доброчесності:	При виконанні всіх видів навчальних робіт студент повинен дотримуватись політики академічної доброчесності.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних (семінарських) занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин, визначених Положенням про навчальний процес НУБіП, навчання може відбуватись відповідно до індивідуального навчального плану, затвердженого у визначеному порядку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Lewin, Kurt (1945). "The Research Center for Group Dynamics at Massachusetts Institute of Technology". *Sociometry*. **8** (2): 126–136. [doi:10.2307/2785233](https://doi.org/10.2307/2785233)
2. Hornsey, M. J.; Hogg, M. A. (2000). "Subgroup Relations: A Comparison of Mutual Intergroup Differentiation and Common Ingroup Identity Models of Prejudice Reduction". *Personality and Social Psychology Bulletin*. **26** (2): 242–256.
3. Gaertner, S. L.; Dovidio, J. F.; Banker, B. S.; Houlette, M.; Johnson, K. M.; McGlynn, E. A. (2000). "Reducing intergroup conflict: From superordinate goals to decategorization, recategorization, and mutual differentiation". *Group*

Dynamics: Theory, Research, and Practice. **4**: 98–114. [doi:10.1037/1089-2699.4.1.98](https://doi.org/10.1037/1089-2699.4.1.98)

4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування / Л.Е. Орбан-Лембрик – К.: Либідь, 2004. – 576 с.

5. Robert B. Zajonc (July 16, 1965). "Social Facilitation". *Science*. New Series. 149 (3681): 269–274. [Bibcode:1965Sci...149..269Z. doi:10.1126/science.149.3681.269](https://doi.org/10.1126/science.149.3681.269)

6. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене / В.В. Москаленко / К.: Центр учбової літератури, 2008, 688 с.

7. Strube, M. J. (2005). What did Triplett really find? A contemporary analysis of the first experiment in social psychology. *American Journal of Psychology*, 118, 271-286.

8. Robert Boleslaw Zajonc (2004) *The selected works of R.B. Zajonc* Wiley, 2004, p. 408.

9. Understanding Team. What is a Team? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.managementstudyguide.com/understanding-team.htm>

10. Муха Р.А. Команда, її сутність та особливості розвитку / Р.А. Муха / Ефективна економіка, №8, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4253>

11. Pinto, I. R.; Marques, J. M.; Abrams, D. (2010). "Membership status and subjective group dynamics: Who triggers the black sheep effect?". *Journal of Personality and Social Psychology*. 99 (1): 107–119. [doi:10.1037/a0018187](https://doi.org/10.1037/a0018187)

12. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навч. Посібник / С. Д. Максименко, В.О. Соловієнко — К.: МАУП, 2000. — 256 с.

13. Ryan, Carey S.; Bogart, Laura M. (Oct 1997). "Development of new group members' in-group and out-group stereotypes: Changes in perceived variability and ethnocentrism". *Journal of Personality and Social Psychology*. 73 (4): 719–732

14. Оленіч А. В. Формування і розвиток проектної команди в сучасних умовах/ А. В. Оленіч, З. Я. Шацька // Актуал. пробл. економіки. - 2012. - № 10. - С. 136-142.

15. Управління проектами: конспект лекцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/10062.pdf>

16. Driedger, Leo (1996). *Multi-ethnic Canada : identities and inequalities*. Toronto New York: Oxford University Press. [ISBN 978-0-19-541161-4](https://www.isbn-international.org/product/978-0-19-541161-4)

17. Team Models. Different types of teams [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.managementstudyguide.com/team-models.htm>

18. Marques, J. M.; Yzerbyt, V. Y.; Leyens, J. Ph. (1988). "The black sheep effect: Judgmental extremity towards ingroup members as a function of ingroup identification". *European Journal of Social Psychology*. **18** (1): 1–16

19. Keirse, David; Bates, Marilyn (1984). *Please Understand Me: Character & Temperament Types* (Fifth ed.). Prometheus Nemesis Book Company. p. 182.

20. Carron, A. V.; Brawley, L. R. (2000). "Cohesion: Conceptual and Measurement Issues". *Small Group Research*. **31**: 89–106. [doi:10.1177/104649640003100105](https://doi.org/10.1177/104649640003100105).

21. Tuckman B. Developmental Sequence in Small Groups / B.W. Tuckman. // Psychological Bulletin. – 1965. – С. pp. 384–399.

22. David Priestley. Forming, Storming, Norming and Performing: The Stages of Team Formation [Електронний ресурс] / David Priestley // Venture team building. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ventureteambuilding.co.uk/forming-storming-norming-performing/>.

23. Hackman J. R., Oldham G. R. Development of the job diagnostic survey //Journal of Applied psychology. — 1975. — Т. 60. — №. 2. — С. 159.

24. Батенко Л.П. Управління проектами: Навч. посібник / Л.П. Батенко, О.А. Загородніх, В.В. Ліщинська / — К.: КНЕУ, 2003. — 231 с.

25. Paul Schoemaker 7 Ways to Improve Your Team's Communication [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inc.com/paul-schoemaker/how-to-foster-deep-dialog-in-teams.html>

26. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни «Організаційна поведінка та лідерство» для студентів освітнього ступеня магістр спеціальності 073 «Менеджмент», с. 116. Рекомендовано вченою радою факультету аграрного менеджменту НУБіП України протокол № від 19 листопада 2020 року